

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Matthaei evangelio editam - Cod. Aug.
pap. 5**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Cap. XXIII

[urn:nbn:de:bsz:31-84684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84684)

Congregatis aut phiseis interrogavit
 eos ihus dicens Quid vobis videt de
 xpo eius filius est. **Cris m om.** Et
 quidem discipulos pnu interrogavit quid
 alij dicent de xpo et tuc quid ipi dicent
 hos aut no ita pfecto cui pductore cu
 dixissent et malis. Estimabant aut qm
 pnu homo erat et id dixerit cu esse
 filiu dauid. Et hoc e q subdit dicit
 ei dauid. Ipe aut h' respondet inditat
 pphetam dnacm eius et ppetate plu
 rimo et cohonozacm que e apud prez
 testatem unde subdit ait illis. Quid
 go m spu vocat eu dnm dicens dixit
 dno dno meo sede ad dextas meis. **Jerom**
 Testimoniu hor de 9 nono psalmo
 sumptu e. Dno ergo dauid vocatur
 no p dnm id quod deo natus e sed nro
 id q natus ex pre semp fuit puerens
 ipm carnis sue prem. Vocat aut eu
 dnm suu no ex eo m eto nec ppa volute
 sed m spu scto. **Remigius** Et aut dicit
 Sede ad dextas meis Non intelligit
 e q deus corporeus sit ut dextera
 vel sinistra heat. sed ad dextas dei sede
 e m honore et equalitate paterne di
 gnitatis mane. **Crisp** sup as puto
 aut hanc interrogacm no solu contra
 phiseas sed etia cont quosda hereti
 cos posuit Nam p dnm carne vere
 filius erat dauid dno aut p dnm dimit
Crisp m omel. Non aut m hoc stat
 sed ut timent subdit donec panem
 i mntas tuos stabellu pedu tuoz.
 Ut saltem eos ita indutat. **Origenes**
 Deus etia non ad pdicm solu ponit
 stabellu pedu xpi m mntas apulis
 sed et ad eoz salutem. **Remigius** donec
 aut p mntas ponit ut sit sensus
 Sede semp et i mnta tuu i sempitmi
 subiacent pedibus tuis. **Glosa** Quia
 apte i mnta subiacet filio no m firmi
 tate filij sed vnitate natie sgt Nam
 et filius non et filius subiacet i mnta
 eos pris quia prem clarificat super
 tra et ex hac aucte gcludit Si ergo
 dauid vocat eu dnm qud filius eius e

Jerom Interrogatio h nobis pfit
 usqz hodie contra iudeos. Et hij em q
 confitent xpm ee venens homines sm
 plitem et sancti vus assentit de gne da
 lud. Interrogatio ergo eos docti ad no p
 simplicit homo e et tantu filius dauid
 qud dauid vocat eu dnm suu. Iudei aut
 addeludenda interrogacoe vnitatem fruo
 la multa ofingit. Vnacu abrahæ d
 ferentes. eius filius fuit damasq filius
 eliezer et ex ipius persona scriptu psal
 mi q post eodem qnq regu dno
 deus dno suo abrahæ dixit. Sede
 ad dextera mea donec ponam dno
 interrogem qud dixit abrahæ ea que
 fecit et unde rogans dno abrahæ
 an lucifer genitus sit et quomo sa
 cerdas fuit p dnm ord me melchisedech
 p quo melchisedech obtulit panem et
 vnu et aquo decimas pde accepit.
Crisp m omel. hic tantu mposuit
 finem ipoz dispensacombus q magnu
 et sufficiens eoz pcludere ora
 sequit. Et nemo potat ei responde ubi
 neq ausus fuit quisqu ex illa die
 eu amplius mrogare. Siluerit em
 eoz no volentes sed no hendo ali
 quid dice. **Origen** Si aut mrogatio
 eoz fuisset ex voluntate discendi nu
 qud eis talia pposisset ut amplius
 no cent ausi eu mrogare. **Abanq**
 Ex hoc aut intelligim venena iudic
 supari posse. sed difficile questere
Se **Capitulu xxiij**
 vnc locutus est
 ihesus ad turbas
Crisp si as post
 qud do9 sacerdotes
 responsione pro
 stravit et mcori
 gibilem condicm
 eoz ondit sicut
 et dicit qui male fecerit i emedabiles
 sunt lazi. vob facile emendant tuc
 quic fmane ad aptos et ad psm
 vnde dicit. Tunc locutus e ihus ad
 turbas et ad discipulos suos pstruc
 tuosim nax e dnu in quo sit alter

confundit ut alter non erudiat **Origen**
Sunt autem meliores discipuli christi ceteris
turbis et in vobis in ceteris quosdam affectu-
tiosius attendentes adhibere dei esse discipulos
christi ceteris autem ipsi esse ipsius et in ceteris
quosdam discipulos solus dicit. quosdam autem
turbis. Alia vero turbis atque discipulis
sicut sunt hec unde sequitur. dicens
super cathedram moysi sederunt scribe et
pharisei. Alii legem moysi profitentur sui
interpretari se gloriantur hi sedent super
cathedram moysi. Alii ergo non recedunt
a littera legis scribe dicit alii autem magis
aliud profitentes diuidunt alligant seipos
qui meliores annuntius pharisei dicitur quod
interpretari diuisi alii autem moysen
secundum spirituale veritatem intelligunt et ex-
ponunt. Sedent quidem super cathedram
moysi sed non sicut scribe et pharisei sed
his meliores dilecti christi discipuli.
Post aduentum autem christi sedent super
cathedram ~~moysi~~ ceteris que est cathedra
christi **Crisostomus** **sup** **act** videndum est
tamen quod quibus super cathedram sede-
at quia non cathedra facit sacerdotem
sed sacerdos cathedram. Non locus
sufficit hominem sed homo locus quod
et malus sacerdos de sacerdotio suo
tamen acquirit non dignitate **Crisostomus**
in omni. Ne autem aliquis dicat quod
propter hoc desidius factus sum ad age-
dum quia malus est doctor hanc
deseruit orationem cum subdit ad magis quod
quocumque dicunt vobis seruate et facite
non enim sua dicit sed que dei sunt
que per moysen deus in legem deduxit
Et in tunc quia circa moysen utitur ho-
nore et in noui que ad veteris est
testamentum concordia ostendens **Origen**
Si autem scribe et pharisei sedentes super
cathedram moysi sunt iudeorum doctores
secundum litteram docentes legis manda-
ta quod iubet nos dominus secundum omnia que
dicit illi facite ac apostoli martires veteris
fideles viuunt secundum litteram legis Sed illi
docent secundum litteram legem spiritualiter non

intelligentes. Quocumque ergo dicit vobis
ex lege intelligentes scilicet legis factum
et suamque naturam facientes secundum opera
corum. Non enim sicut lex docet facit nec
intelligunt velantur esse super litteram legis
vel ac omnia audientes non omnia intelligas
precepta legis puta que de estis sunt
et que de hostijs et similia. Sed ea que cor-
rigunt mores. Sed quare non de lege
grate hoc mandauit. sed de doctrina moysi
si quia scilicet non dicitur erat tempus pre-
cepta noue legis ante tempus passionis
manifestate. dicitur autem videtur quod et ali-
quid aliud perdispen sante hoc dicit. Quia
enim actu futurus erat scribas et phariseos
in scripturis promissibus ne uideatur ap-
pultus ex hoc corum principatum cupere
uel propter in misericordia hoc facere promissa
se hanc suspicionem remouit et tunc eos
incipit reprehendere ut turbe non in eadem
vicia ~~meditarentur~~ meditant. Et ideo ne
estiment quia debent eos audire id
eos debeant moribus imitari subdit
Secundum uero opera corporum nolite facere ad
et autem doctore illius in scribitur
tunc vitam discipuli cum non sciant sal-
uare cum mutantur perditur **Crisostomus** **sup** **act**
Sicut autem autem doctrina eligit et tra-
relinquit. sic et auditores doctrinam
cipiant et mores relinquant. sicque
enim et de homine malo doctrina bona pro-
cedit. Sic autem sacerdotes melius iu-
dicant propter bonos malos docere quod
propter malos bonos negligunt. Sic et
subdicit propter bonos sacerdotes etiam
malos honorent ne propter malos erant
boni quod dempnantur aelius et enim malis
in iusta prestare quod iustis bona subditur
Crisostomus in omni. Considera uero in ma-
piti eos reprehendere. Nam sequitur dicit
enim et non facit. oratione enim accusa-
tione dignus est qui doctrine auctore habet
legem transgreditur. primo quidem quia
punitur qui alios corrigere debet. de-
inde quia peccans maior pena dignus
est propter honorem. Tertio quod plus

trumpit velud in ordine doctoris
 peccans. Viri aut et aliorum reprehensio
 ne ponit quod graues sibi subie
 tis. Unde sequitur alligant enim onera
 graua et importabilia et imponunt in
 humeros hominum digito aut suo noluit ca
 moue. In quo duplicem eorum malicia as
 tendit. Vnam quidem in hoc quod sine ex
 ceptione a subiectis summa diligentia
 vite aliam uero in hoc quod sibi apud multos
 concedunt licentiam ad portum aut boni
 principem etiam in se hinc in hijs quidem
 que secundum se ipsam sunt graue iudice
 re in subiectis aut mansuetudine. Antequam
 autem qualiter et eorum responsione aggra
 uat. Non enim dixit non potest sed
 noluit. Neque dixit portare sed digito
 moue. Neque dixit fieri neque tangere. **Crisp**
sup mathem Et quidem quoniam ad phi
 scos et scribas de quibus loquitur. **Mat**
 graua et importabilia dicit leges
 mandata de quibus petrus in actibus dicit
 ut quid multis imponere iugum super fructus
 discipulorum quod neque nos neque patres
 nostri portare potuimus. Onera enim legum
 quibusdam uerbis fabulosis quoniam dicitur
 auditoribus quasi uincula super humeros cor
 dis eorum alligabant. ut uelud uerba
 uinculo stricti non reuertentur ea a se. **Mat**
 autem nec ex modica parte ea implebat
 ut non dicit plene opere sed nec
 in dicit tactu hoc est digito. **Mat** vel
 alligant onera. Unde etiam tradentes
 colligunt que constant non leuant sed
 grauant. **Jeronimus** humeros autem et digiti
 et onera et uincula quibus alligant
 spiritualiter sunt intelligenda. hoc etiam ge
 neraliter dominus aduersus omnes magistros loquitur
 qui grandia uident et modum non faciunt
Crisp **sup mathem** Tales autem sunt qui
 graue pondus uerborum ad primam im
 ponunt. et sic dum pena patris fugit quod
 tempore pena filia. Si enim factum
 super humeros adolescentis quod non potest
 banulare posuit nunc habet ut aut factum
 reuertat aut sub pondere conseruetur.
 Sic et homini cui graue pondus pe

nitencie ponitur nunc est ut aut primam
 reuertat aut suscipiens dominus sufferre non potest
 scandalizatus amplius peccet. Deinde
 et si etiam modicum primam imponentes
 nomine melius est propter primam reddere uerbum
 quod propter crudelitatem. ubi pro familiaribus
 largus est dispensat non debet esse tenax.
 Si deus benignus ut quid sacerdos eius
 caustus. Vis appareat sub arca uita
 tua esto austerus. circa alios benignus
 audiant te homines pro mandante
 et graua facientem. Talis est autem sac
 dos qui sibi indulget et alios exigit
 que admodum malus destructor tributi
 ciuitatibus qui se releuat et onerat
 impotentes. Omnia autem opera sua ut
Crisp **in omel** Supra dominus arguit
 scribas et phariseos in crudelitate et
 negligencia. **Mat** autem arguit eos
 tamis glorie que fecit eos ad eos recedere
 unde dicit dominus aut opera sua faci
 ut ut uideantur ab hominibus. **Crisp**
in omel In omni re nascitur quod ipsam
 exterminat sicut ex ligno aduersus et
 ex uerbo tunc. Unde sacerdotum
 ministerium qui potest ad edificacione
 sitatis corrumpere dicitur. ut hoc
 hominem bonum dominus propter homines fit fiat
 malum. Dole hoc uerbum de clero et sine
 labore amma reserabis. Pro hoc enim fit
 ut difficile clerici peccantes primam
 agant uult autem dominus in hoc unde tam
 propter quod non potant recedere propter hoc
 et quia faciunt amma ut uideantur ab ho
 minibus. Impossibile enim est ut recedat
 propter reliqua predicanti qui gloriatur
 hominem concupiscit tenens. legi enim aliquid
 sit inestantem hunc locum super rathie
 dra. ut in honore et gradu magis fiat
 moyses constituti sunt scribe et pharisei
 in digne qui legem prophetant de uo
 uenturo predicabant alijs ipsi autem non
 recipiebant penitentiam propter hoc hortat
 apostolus audire legem que predicabant. ut
 recedere in christum predicantem a lege et non
 imitari scribas et phariseos incredulos
 Et reddidit tamen quare predicabant

ex lege xpm venturum et no credebat
in eum. quia scilicet omnia opera sua fa-
ciunt ut ab hominibus videantur. i. quia no
predicabant xpm venturum de se ad
venturum eius sed ut doctores legis esse
ab hominibus videntur. **Origenes** ad huc
aut opera sua faciunt ut ab hominibus vi-
deantur in seipsum suscipientes crucifi-
xionem et visibiliter corporalia fermenta
ausentes de oculis suis. et similes
hys unius agentes. xpm no discepti
legem moxultis implent. q. moxultis
constituta iudei ut aplos dicit **Crisostomus**
Vide at et h. cu quadam in tentione
eos mactat. Non est aut simpliciter
q faciunt opera sua ut videantur ab ho-
minibus sed addit omnia. deinde magis
q neq in magnis vane gloriabantur
sed in quibuslibet rebus conde subdi-
latare em philacteria sua et magis
faciant fimbrias **Jeromus** dicit em no
dedit mandata legis p moysen ad
extremum intulit ligabunt ea i manu
tua et erunt semp an oculos tuos. Et
e sensus precepta in ea sunt i manu tua
ut opere complant. Sunt an oculos tu-
os ut die ac nocte mediteris i eis h
phisei male interpretantes scribebat i me-
branulis decalogi moysi. i. decem legi-
mibus. i. oba complucantes ea et ligabunt
in fronte et q coronam capitis facientes
ut semp an oculos moueretur. i. iussit
quos et aliud moyses ut mator angu-
lis palliorum iacemmas fimbrias facient
ad usum istius p. d. d. ostendit ut quomo-
modo in corpibus circumsa signi iudice gētis
daret. ita neqis hret aliq differenciam
Supra os i. v. n. q. captantes auro
p. l. a. t. o. m. atq. ex m. t. a. l. i. s. captantes lucē
faciebant magnas fimbrias et acutissi-
mas in eis spinas ligabant ut videlicet
ambulantes et sedentes in d. n. p. i. n. g. e. n. t.
et q. h. a. t. c. o. m. m. e. n. t. e. r. e. c. u. b. e. n. t. a. d. m. i. s. t. r. a.
f. u. i. t. u. d. i. s. d. e. i. p. u. t. a. n. o. l. a. e. r. g. o. i. l. l. a. d. e. c. a.
l. o. g. i. p. h. i. l. a. c. t. e. r. i. a. v. a. c. a. b. a. n. t. i. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i. a.
e. o. q. q. u. i. t. a. q. h. u. i. s. s. e. t. i. c. a. q. i. a. d. c. u. s. t. o. d. i. a.
e. t. m. u. n. i. m. e. n. t. u. s. s. u. i. h. e. n. t. n. o. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. t. b.;

phiseis q hoc corde portanda sunt no
in corde Alioq et arithmetice hnt li-
bras et notia dei non hnt **Crisostomus**
1) illorum aut ex emplo et mte multi
aliqua noia hebraica angelorum q fingunt
et scribunt et alligant q no intelligentibz
metuenda videntur. Quiddam no aliquid ptem
evangelij scripta et collid portant sed
nomine cotidie eorum in ead legit et
audit ab hominibus. Cui ergo in antebz
posita evangelia nihil profuit quod cu
pnt circa collid suspensa saluac. deinde
ubi est vobis euan in figuris litteris
an in intellad sensu. Si in figuris tm
circa collid suspensio. Si in intellad go-
melius corde posita profuit q circa col-
lid suspensa alij no exponit sic hnt lo-
cu qui dilatabunt vba sua de p. p. s. ob-
suancas q philacteria. i. consuetudina plu-
ris. ca. p. l. o. a. p. p. d. u. e. p. d. i. c. a. n. t. e. s. f. i. m. b. r. i. a. s.
aut vestimtois magnificatas dicit super
eminentias corporis mandatorum **Jeromus**
Cum aut supflue philacteria dilatent et
magnas faciant fimbrias glorijs captan-
tes ab hominibus consequuntur arguitur in
reliquis unde sequitur. Amant em pmos
recubitus in cecis et pmas cathedras
in synagogis **Fabianus** Notand q
non saluati in foro no pmo pde uel
distimbe cretat eos quibz hor officij
ordine competat. sed eos qui hnt stue-
hita siue no hita indebita amant a
fidelibz quas mypos daret eos taudos
Crisostomus **1)** Non em utupat eos
qui in pmo loco recubunt sed eos q amat
pmas distribuit ad voluntate vitupat
refens no ad factu. Sine causa em loco
se humiluat qui corde se pport. Aliquis
em iactator audiens laudabile ee i ultio
loco distimbe distimbit p. g. o. m. e. s. Et
no p. l. o. d. i. a. c. t. a. n. c. i. a. d. c. o. r. d. i. s. n. o. n. d. i. m. i. t. t. i. t.
sed ad huc aliud iactanciam humiluat atq
ut qui vult uideri iustq et humilis
uideat. multi em supbi corde quide
i nouissimo recubentes cordis aut cla-
re vident sibi in capite recubere. Et
multi p humiles in capite recubentes
sed conspici se in ultimo ee existimat

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off and difficult to read.]

Cris m om Antende aut ubi teus
 vna gl'ia dnabit m synagoga silicet
 in quib' mirabant alios directuri qnce
 me hoc pati sed qualiterq' tollerabile e-
 rat q'uis doctor in adm'rat'oe ee aptat
 Non in extra s'olu sed ubiq' Si aut dilige
 talia e' m'isario q' malu' e' stude ut
 hys aliquis parat **Cris sup ay** pmas
 etia salutares amant no plu i' compe
 ut eos pmi salutemq' sed etia m'ocet
 ut clamantes dicant Ave rabbi et in
 corpe ut flexis capitibus eis m'uem
 et in loco ut m'publico saluent unde
 dicit Et salutares in foro **Rabina**
 Quia et hec culpa no carcat sed
 h'idem in foro litib' inter esse qui in ra
 th'edra moysi synagoga mgr' cupit
 appellat et vacari ab homib' rabbi
Cris si ay i' vocari volunt no esse
 nome appetit et officiu negligit
Orig' m etia etia xpi muenitum
 mensurad suscipientes p'matu ut d'ca
 tance fant Consp'it aut pmas cathe
 dras corp qui dicit p'p'it' p'ripe am
 buit Quidam aut machinant ut xpi vo
 cent ab homibus quod e' rabbi xpi
 aut discipulos diligit quide m'p'ualibz
 tems recubitus pmas ut meliora spua
 l'ia aboz manducet diligit etia ad
 aptus sedentibz sup pu thronos pmas
 q' cathedras actibz bonis digni se pbe
 festmans cathedris huius Sic aut
 et salutares diligit q' fuit i' m'ndis
 celestibz i' celestibus p'mituoz tang'f
 gacibus Vocari aut rabbi neq' ab
 homibz nec ab alio aliquo diligit iustq'
 quia vms e' mgr' om' unde subdit
 Vos aut nolite vacari rabbi **Cris**
m om vel aliter p'm'p'oz deq'bz
 ph'isoe m'isauat alia quide sicut p
 ua et vna p't'm'p'it q' discipulis de
 hys in strui non indigentibz s'q' car
 om' maloz causa i' throni appetere
 magistralem hoc in mediu ducit ad
 discipulos in struend' unde subdit
 Vos aut nolite vacari rabbi vms
 e' om' mgr' **Cris sup ay** q' dicit
 Nolite vacari rabbi ne quod deo debe

vobis p'ssimatis Nolite et alios vo
 care rabbi ne d'mi honore homibz defe
 ratur vms e' em' mgr' om' qui omes ho
 mines naturalit' docet Si em' homo
 homine erudiret omes homines d'f'ent
 q' hnt' doctores Nunc aut quia no ho
 docet sed deus multa quidem docent
 pauci aut d'f'at homo em' intellectus
 p'f'at homi docendo sed adco p'p'it'iu
 p' admonit'oe ex'cet **hylaue** Et ut me
 mnerint discipulos se filios p'ent'v'm'q'
 et p'noie nativitat' gnac'one trem
 ortus ex'cessisse p'mordia subdit adme
 aut vos f'ces e'f'ae **Jerom' m' clyndu**
 Q' d'm' aut homines affectu f'ces d'ca pnt
 quod m'dio d'uidit In sp'uale et que
 In sp'uale quia omes x'p'iam f'ces vocan
 Porro magis quia omes homines homo
 p'renati pari m' nos g'ermantate qui
 g'm' d'equit s'p'iem nolite vacare
 vobis sup tra vms e' em' p' v' qui
 m'celis est **Cris sup ay** In m'udo em'
 quos ~~homo~~ homo homoz g'net' in
 vms e' p' qui omes creant No em'
 t'ia v'ite habem'q' ex'p'entibz sed m'd
 p'ad v'ite p' eos accipim'q' **origenes**
 Sed quis non vocat p'rem m'ris q'
 p' omes actu p'd'm' d'ca m'pletu d'ca
 p' m' qui es m'celis **Glofa** Quia ud
 apparebat quis eet om' p' ex hoc
 q' d'p'erat qui m'celis e' nult' expo
 ne quis sit om' mgr' unde p'ceptu
 de mgr' it'm' repetit Ne vocem' mgr'
 quia mgr' e' vms est x'pus **Cris**
toni Non tamen tu dicit x'pus mgr'
 excludit' p' sicut nec ex hoc q' d'ca
 p' d'ca ham' p' excludit' x'pus
Jerom' Quere' aut quae adu'sum
 hoc p'ceptu aptus doctorem genali ee
 sed dixit aut quomo' vulgato s'mone
 i' monast'is se m'ucem patres vocat
 quod sit pluit' Alud e' ee na p'rem
 uel p' mgr'm' Alud indulgentia Nos
 si h'm'oz p'rez vocam'q' honore etati
 deferm'q' no auctorem n're v'ite o'sta
 d'm'q' ay'ge em' d'ca ex'p'ortio v'ci
 mgr' Et ne in s'm'ca replicem quo

omnis p natura deus et omnis filius
no pudicat totis ne p adopcom dy vo
centur et filij Ita et omnis pr et mgr
no pudicat alijs ut ab usue docent et
pces et mgr *Cris in om* Non aut plu
dos pmatus cupe phibet sed ad contu
auditorum inducit vnde subdit. Qui
maior est vrm erit minister *vr*.
Origenes vel aliter Et si ministrat
quis uba diuina sciens quia xpus i
co sanctificat nequaquam se mgrm sed
ministrum pfitet vnde sequit. Qui ma
ior est vrm erit minister *vr* *alm* et
ipe xpus tu cet vete *mgr* mgr m
scu se ce pfectus e dicens Ego sum
in medio vrm qd qui ministrat *Bn*
aut post omnia quibus vane gloie ve
tauit concupiaz addidit dicens Qui
aut se exaltauit humiliabit et qui se
humiliat exaltabit *Vernigius* Quod
se intelligit adms qui *pp* se
desub mitis extollit apud deu humili
bitur et qui se de bnfijs humiliat ap
deu exaltabit *C* Ve aut vobis
i *Origenes* xpus quasi vete filius
dei illius qui legem dedit p dnm similitu
dinem bndictiois que p m lege dicit
et ipe beatitudines caro qui saluat
Scdm similitudine aut maledictiois poi
tari m lege ponit *ve*. aduersus pecca
tores dicens *Ve* aut vobis scribe x
phisei apocrite. Qui fatent bonitat
ce aduersus peccatores ista pmicare i tel
ligant. quia simile e ppositu dei i ma
ledictionibus legis Sive aut illa male
dictio sine istud *ve* no ex pmicant
gringit peccanti Sed ex peccatis quibz
digni se prebet ad susceptam istoz q
deus discipline causa pmicauit ut qui
tat homines ad bonu Sicut pr mtepas
filii profert uba maledictionis nec
tame vult illu dignu fieri maledictioibz
illis sed magis ab eis diuertit hinc aut
ve causa subdit. Quia claudit regnu
celoz an homines Vos aut no mtrac
net mtrouentes smtis mtrare her duo
pca naturalit msepablia p qm hoc
ipm sufficit ad expulsiom q alias no

pmittit mtrac *Cris sup ay t*. Regnu
celoz dicit scriptura quia nullis m seruo
e regnu celoz iama e intellectoz claud
Aut regnu celoz e beatitudo celestis iama
aut est xpus p que mtrouit m cam
Clauulati aut p sacerdotes quibus ce
diti verbis docendi et m tpretandi
scripturas Clauis aut est verbu sic
scriptura per qua apit hominibus iama
vritatis *Adaprio* aut e m tpretacio vera
Vide aut quia non dicit *ve* vobis qui
apitis Sed quia clauditis Ergo no p
scriptura claudis licet sint obscure *Or*
ganes phisei ergo et scribe nec m
bant nec em volebant audire cu qui
dicit Si quis p me mtrouit saluabit
Et nec mtrouentes i eos qui crede po
tant ppterca que a lege et pphetis an
fuerant declarata de xpo mtrouere sine
bant cu om ttoze iama claudentes
adhuc derogabant doctrine eius et subu
tebant omes pphiam scriptura de eo et
blasphemabant om opus xpus qd fal
sim et ad pao factu Sed et omes qui
in mala qusatione sua dant exemplid pec
candi m pto et qui fatent i mtra stan
dalizantes p nullas claudis vident an
homines regnu celoz Et hoc peccatid
i vemet quide m pparibus maxime at
m doctozibus qui docent quod decet
scdm iusticia eius homines no aut fa
aut que docent *Bn* aut vntes et
doctozes apuit ante homines regnu
celoz et dicit ipi mtrant alios puocat
mtrouere Sed multi non pmittunt
mtrare m regnu celoz mtrare vo
lentes qn sine ioe ex guntant quos p
pp aliqz elid et meliores q sunt ipi
Et ipi quide non pmittunt eos mtrare
illi aut qui sobrii p mente sua paria
tyramidem eoz vntes quibz vnti
tame mtrant et hereditant regnu
Sed et qui cu multa temitate p ipos
dedert ad pessione docendi pns
quod distent et iudicatis fabulas
mtrantes detrahunt eis qui i scriptur
ca q suscipit p requirit claudis qntid

ad se an homines regnu
celoz ipe *Cris in om*
e regnu celoz iama e intellectoz claud
Aut regnu celoz e beatitudo celestis iama
aut est xpus p que mtrouit m cam
Clauulati aut p sacerdotes quibus ce
diti verbis docendi et m tpretandi
scripturas Clauis aut est verbu sic
scriptura per qua apit hominibus iama
vritatis *Adaprio* aut e m tpretacio vera
Vide aut quia non dicit *ve* vobis qui
apitis Sed quia clauditis Ergo no p
scriptura claudis licet sint obscure *Or*
ganes phisei ergo et scribe nec m
bant nec em volebant audire cu qui
dicit Si quis p me mtrouit saluabit
Et nec mtrouentes i eos qui crede po
tant ppterca que a lege et pphetis an
fuerant declarata de xpo mtrouere sine
bant cu om ttoze iama claudentes
adhuc derogabant doctrine eius et subu
tebant omes pphiam scriptura de eo et
blasphemabant om opus xpus qd fal
sim et ad pao factu Sed et omes qui
in mala qusatione sua dant exemplid pec
candi m pto et qui fatent i mtra stan
dalizantes p nullas claudis vident an
homines regnu celoz Et hoc peccatid
i vemet quide m pparibus maxime at
m doctozibus qui docent quod decet
scdm iusticia eius homines no aut fa
aut que docent *Bn* aut vntes et
doctozes apuit ante homines regnu
celoz et dicit ipi mtrant alios puocat
mtrouere Sed multi non pmittunt
mtrare m regnu celoz mtrare vo
lentes qn sine ioe ex guntant quos p
pp aliqz elid et meliores q sunt ipi
Et ipi quide non pmittunt eos mtrare
illi aut qui sobrii p mente sua paria
tyramidem eoz vntes quibz vnti
tame mtrant et hereditant regnu
Sed et qui cu multa temitate p ipos
dedert ad pessione docendi pns
quod distent et iudicatis fabulas
mtrantes detrahunt eis qui i scriptur
ca q suscipit p requirit claudis qntid

ad se aut homines regni celorum. **Ve**
 vobis **Crif m om** De reliquo dñs
 eos degula rōphendit et qd dicitur est
 qm nō adiuuabunt sed auditis accipiebāt
 vnde ventres implent et illorū mopia
 gterebant. quā releuare optebat. vñ
 dicit **Ve aut vobis scribe et phisei**
 qui comeditis domos iuduarū **Gloa** v.
 qui vñ supsticōe nichil mtenditis nī
 ut predam de subiecta plebe faciatis
Crif sup math **Secus aut mulierū**
 mcautus ē. quia nō omnia que videt
 aut audit tū tōe considerat. mollis
 etiā ē quia facile flectit. uel de malo
 ad bonū uel de bono ad malū **Viril**
 aut sepius et cautiō et durior est
 ppterca similitudo sitatis ita mltos
 maxime negociant q nec mtelligē
 eorū similitudo pnt et facile ad eorū
 dilatione meliōrū religionis causa.
 pncipue tamē circa viduas negociat
 pmo quide q mulier nō facile decipi
 hñs consiliariū vñ demde nō facile
 de facultatibus suis aliquid dant tū
 sint mptate vñ pta ergo dñs dū
 iudicos sacerdotes confundit ppa
 nas mouet ne viduas mulieribz am
 plius comorent qm cetis q et si vo
 luntas mala nō fuit tamē suspicio ma
 la ē **Crif am** demde et huius ra
 pme modus erat grauior addit
 bñ orōes longas orantes. quātūqz ei
 malus facit dignus ē pena Sed qui
 a religione tam accipit nequiae gra
 uiori ē obnoxius pene. vnde p q
 ppter hoc amplius accipiet iudiciū
Crif sup math pmo quide p eo q
 estis iniqui alim p eo qd pigmentū
 accipit sitatis. Auaritia em vram
 religionis colore depingitis et quasi
 pstatū dya arma dei ut amet iniqui
 tas dū pietas estimat obsecratio **hy**
larius vel quia hñc pcedebat reg
 celestis obsecratio ut mobeimdis vi
 duatū dombus retineat ambicio pdeo
 accipient amplius iudiciū quia et
 penā p pccati et reatū aliene ig
 norantie debebūt **Gloa** vel quia fug

sciens et non sciens vapulabit mlt
Ve vobis it Crif m om post pre
 missa rurū eos dñs alie mcausat et
 quā m efficates p admiltorū salute
 tū multo labore indigeant vt saltem
 vñ gñtant Et quia non solū depdet
 p circa eos quos gñter mt. sed etiā eorū
 destructores. dū eos corumpunt pue
 vite exomplis vñ dicit **Ve vobis sbe**
 et phisei ypocrite qui circuit mare
 et aridam ut faciatis vñ p soliti
hy larius aratis aut et terre pagu
 cone pgnat meotis orbis sñbz eos
 ee xpi resurrectio obtrectaturos et
 legis iugo cō iustificatōz fidei aliquos
 subdituros. p soliti em p cogentibz
 m synagogam recepti quoz futurorū
 raritas m vno iudicat. Neq em p q
 p dicitōm doctrine eorū fides relicta ē
 Sed quisquis acquisitus fuit ad fidem
 iudicorū filius fit geheme **Origenes**
 Quātūqz em post saluatore iudicant
 docent imitari affectū eorū qui dypnt
 illo tempe. Crisfige crucefige em
 sequit Et tū fuit fuit faciat cū filii
 geheme duplo q vos **hy larius** nō
 aut pene duplicitate et filius q neq
 sit remissione pccatōz gentiliū qsecutoz
 et pccatōz eorū qui xpm psecuti p
 sit pccatū **jerom** vel alie scribe
 et phisei totū lustrantes orbem id
 studij hēbant de gentibz face p soliti
 raduendū in arā iudicū mīstē pto dei
Crif sup math non aut ppter imaz vo
 lentes ead saluac que docebant sed
 aut p auariciā ut additis m synago
 ga iudicis sacrificioz additū oblatio
 aut p raud gloriā Qui em se xpm
 mergit m gurgite pccatōz quō alim de
 pccatōz vellet eripe Nunquid mag
 mēdō pē alii aliquis ee q pbi. Ho
 ipis ergo actibz ondit qui ppter deū
 alique mult gñte aut ppter caritate
Greg xpi mca quia vero ypocrite
 quāuis opont semp loqui tamē rā
 nō desmūt bñ loquedo quide m fide
 uel quā pccō filios parūt sed eos bñ
 viuendo mitire non pnt Quāto em

se libenter tunc atque in peccato
to negligentius eos quos generant agere
terrena permittit. Et quia obduratis cor-
dibus vult ipse etiam quos generant filios
nulla pietate debiti amorem agnoscit.
Vnde et hic de ypocharis dicitur. Et tu
fuit factus factus est filius geheme du-
plo quod uos **Aug** qd fuit. hoc aut
non quia trucebat dicitur sed quia corde
morbo imitatur a quibus imitandis suos
prohibuerat dicens. Super cathedram moysi
si quibus libus debet utrumque auti et quod
uis honor delatus sit doctrine moysi
maius cathedra etiam mali sedentes bono
dote cogebantur. et inde fiet per se
filius geheme. Non quidem uerba legis
audiendo sed eorum peccata peccando propterea
aut duplo quod illi quia hoc negligebat
implere quod propria uoluntate susceperat
non ex iudicis natus sed sponte iudicis
factus **Jerom** vel quia qui ante
deum est gentilis simpliciter errabat
et erat semel filius geheme videns
magistrum edicere et intelligens destrucere
eos opera quod uerbo docebant recitabat
ad uomitum suum et gentilis factus quasi
peruicator maiori pena dignus erat.
Crisostomus vel quia forte sub
cultu ydolorum constitutus uel propter
hominem iustitiam seruabat. factus aut
iudicis malorum magistrorum puoratus ex
plo fiebat peior magister. **Crisostomus**
Quia enim utrosque fuit magister discipulis
imitatur. Tu autem fuit malus super eum
cedit filius autem uocatur geheme
quoniam filius perditionis et filius huius peccati
vniuersumque enim eius opera facit eum
filius appellatur. **Augustinus** ex hoc autem
loco distinxit quoniam et corpore quoniam in gehemam
futura si erit differentia tamen etiam quoniam
alter est simpliciter filius geheme alter
autem dupliciter. Sed et hic unde oportet
si et generaliter est factus aliquis filius ge-
heme ut puta iudei uel gentile aut et

specialiter ut per singulas species peccatorum
fiat quod filius geheme ut iustus quidem
secundum modum iustitiam suam augetur gloria
peccator autem secundum modum peccatorum suorum
multiplicet in gehemiam. **De uobis** uel
Jerom Sicut in philacterijs et scribitur
dilataas optimo sanctitatis captabat gloriam
et per oculos quod querebat lucra. Sic alia
traditio fraude in uenta impietatibus ar-
guit transgressores. Si quis enim in mofe-
rone seu in aliquo ingris uel in causa am-
biguo intrasset in templo et postea que-
tus est mendacium non tenebatur in mensuris
reus. Et hoc est quod dicitur. Ne uobis ea
qui dicitis. Quicquid iurauit per templum
nichil est quod nichil debet. Si autem
iurasset in auro et pecunia quod in templo
sacerdotibus offerretur statim id in quo iu-
rabat cogebatur implere. Vnde sequitur
Qui autem iurauit in auro templi debet
illis debitor. **Crisostomus** super **Act** Templum
quidem ad gloriam pertinet ad hominum pro-
salutem. Auro autem templi et si ad gloriam
dei pertinet tamen magis ad delationem
hominum et ad utilitatem sacerdotum offertur.
Iudei ergo auro quo ipsi delabantur et
dona quibus ipsi pastorem stabant di-
cebant et quia ipsum templum ut homines
proprios facerent ad offerenda dona
quod ad presbiteros fundendas in templo. Vnde
sequitur reprehendit eos dominus dicens.
Stulti et cetera quid enim manus eius
an templum quod perficit auro ornamenta aut
mita christiani sunt in spiritibus intelligunt.
Et tamen si aliqua causa fuit modicum
videt factum qui iurat per deum. Qui autem
iurat per eum manus aliquid fecisse
audet. Quibus simpliciter audet dicendi.
Scriptura propter deum scripta sunt non
deus propter scripturas. A maior ergo est
deus qui sanctificat eum quam eum quod
sanctificat ab eo. **Jerom** Sicut si quis
iurasset in altari purij reu nemo re-
tinebat. Si autem per iurasset in dono ut
in oblationibus hoc est in hostia uel in
victimis in similia et ceteris que offeruntur
deo super altare habet studioissime repete

hinc totum aut hoc
deu timentem sed obli-
vide sequit. Et qui
Eum aut iurauit md
Debet arguit em a
ne et fraudulente q
altare qd hostie q se
Vnde sequit. Lea.
Dicit an altare quod
Aug Etne forte me
comperit ut dicitur a
pla. Sed domi altari.
ut quia uidelicet m
per templum et altare q
quod sit per auro uel
si debet. Qui ergo
et mea et monib
per equi iurauit m
do et m co qui hnta
finit. Nuda comp
peruatore ad resp
Et domi iurat mala
et m co qui p dicit
per sunt acriter
per qd per deum me
in de saluet reli q
fuerit creatura in
peruatore taceat u
de ueritate con firm
iurauit iurauit. Ergo
peruatore scripturas
fuerit ubi quod la
dom templi dei sep
per ueritate sensus
aut quod fuit ex t
peruatore. Sic autem
peruatore scripturas
videt non est str
peruatore. Dominus mag
fuit in ostenderm
peruatore in scripturis et
videt autem est hanc
peruatore in hanc. Pat
peruatore super altare e
quod ut orare psalle
peruatore. Et qui
peruatore cor eius exp
peruatore non sit honori

bant Totu aut hoc faciebant no ob
 dei timorem sed ob diuinam cupiditate
 vnde sequit Et qui iurauit maltau n
 e qui aut iurauit m dono quod sup illud
 e debet arguit em eos dno et sulta
 ac et fraudulencie q multo maius pe
 altare q hostie q sificant ab altari
 vnde sequit. Ceci. aliud em maus
 e dno an altare quod sificat domi.
Glosa Et ne forte intant m sificand pro
 rumpent ut dicent aurid stus esse te
 plo et domi altari. cas alia toe gum
 lit quia videlicet m iuramento quod fit
 p templu et altare q tmet iuramentu
 quod fit p aurid uel p domu et h e
 q subdit Qui ergo iurat maltau iu
 rat meo et m omnibus que sup illud
 sificat et qui iurauit m templo iurant i
 illo et meo qui hntat m po **Origenes**
 Similit uidei consuetudine hebat
 p celu iurare ad reprehensioe corp s
 dit Qui iurat m celo iurat m throno
 dei et m eo qui sedet sup ipm. Non
 ergo sicut arbitrant cuadit pculid
 ex eo q no p deu iurant sed p thro
 nu dei saluet celu **Glosa** Qui ei p
 subiecta creatura iurat et p dimittit
 p sidentem creatu iurat **origenes** est
 aut iuramentu confirmatio ubi de quo
 iurat iuramentu ergo intelligend est
 testam scripturaz quod p fert ad q
 firmaco ubi quod loquim ut sit qui
 dem templu dei sificat diuina dux
 aut potius sensu m ca Sicut at
 aurp quod sificat extra templu no est
 sificat Sic omis sensu qui sificat
 extra diuina scriptura quis admittit
 uideat non est stus Non ergo ad q
 firmada doctud miaz mres mtellcus as
 simie m s ostendermo eos ee stus ex
 cog m scripturis q tmetur diuine
 Altare aut e homis cor quod pncipale
 hetur m homie Nota aut et dona que
 ponit sup altare e omne quod suppon
 cordi ut orare palle. elab. face. te
 unare **Sim** ergo facit omne votu
 homis cor eius ex quo votu deo offer
 Ideo nan pt honorabilius ee votu

q cor homis ex quo tran smittit votu
 Si ergo constat homis no pingat fidu
 tia h ad deu non p dona sed quia ut
 ita dicam altare cordis sui bn construyit
 Terat e ut dicam quod sup templu
 i sup omes scripturas et sup altare i sup
 omie cor e mtellcus quod qui dicit celu
 thronus ipius dei m quo e uide face re
 uelata tu uenit quod pfectu e face
 uitatis **hylauius** ad uenete ead p
 m uilem ee daret fiducia legis quia
 no m lege xpus sed lex sificat i x
 m quo ex hnt sedes thronus q sit pon
 tus atq ita sulta ceci q sicut qui sificat
 p m sificat pncipale sificat uenent
Aug de pncip eum **Templu** ead et al
 tare ipm xpm mtelligim aurid et
 domi laudes et sacrificia pccat q i co
 et pccu offerim Non em ille p her
 sed ista pilla sificat **Ve** uobis i
Cris m amel **Sup** dno dixerat q
 ligabant graua onera et alys mpo
 nebant que ipi nec tangere uolebat
 hic aut turshondit q mpuls quentes
 diligentia magna qtempnebat **Vn**
 dicit ipe uobis scribe et phisei ypo
 crite qui decimatis menta et ancti
 minit. **seroni** phisei em quia pre
 pat dno p almoma sacerdotu et le
 uitaz quoz ps erat dog omi ueridof
 ferri m templo decimas ut mtellcto
 m sificat dimittam hoc unu hebant
 studiu ut que iussa sicut coportaren
 teta q erant maiora p uipendebant
 vnde sequit **Et** reliquistis que grauida
 p legis iudiciu et miaz et fidem **Co**
 hor capulo arguit eos auaricie q studio
 se ead uilud holericu decimas exigat
 et iudiciu mdisceptaco negocioz
 miaz q m paupes et fidem mdeu q
 magna se ptermittant **Cris** sup ay
 Vel quia sacerdate auaricia pleni p
 quis decimas aliuoz rei uel m me no
 obtulisset corripiebant eu q magnu
 crime fecisset **Si** quis aut altm le
 debat aut m eu peccabat no cura

bant eū conperere Delictis quide suo sol
liciti de gloria uis dei et salute homi no
gligentes Seruare em uisam et face
uistam man et hie fidem. ppter suu glaz
deus mandauit decimas aut offerre p
utilitate sacerdotu. ut sacerdotis quide
ppto in pualibus obsequant qtu aut
mcanalibus sacerdotibz submiserent Sic
et mo fit quia omes de honore suo sunt
solliciti. de honore aut dei nullus. por
tiones aut suas vigilanter defendit. s
tra obsequit etia tunc tunc impende no
attendit. Si qtu decimas no obtulit
murmurat omes Si peccante pto in
dint nemo murmurat con eos. Sed q
sarbap et phisoz ad quos loquebat
quidam ptales erant no e magnu
ut alid hopticom faciamz ppter eos q
decimas dabant. Nam et qui accipit de
tmas recte decimare dicit. et qui dat
Scribe ergo et phisa mmarz quide
reos decimas offerrebant ostendende
religions gra in iudicaz aut erant i
iusti in scribus sine ma inuitate in
creduli **Origenes** Sed qm qtingens e
rat ut audientes quide dms ista loqre
qtempnent mmarz reos decimarone
sapienter addidit. Et h optuit facere
hoc e iudicaz et man et fidem. et i
no obmittit. r decimaroz mente et aneti
et cymim **Remigius** Ostendit quippe
dne hys illis qm omia pcepta leges ta
maxima q mma pimplenda. Redarguit
aut qui clas destructibz tre facit p uita
tes se mme posse peccare quibz nichil
psunt elimosie msi appetatis p uideat
teppare **hilaris** Et quia minus p uaculi
est decimarom holereis quid benivolentiae
officiu ptre uridet eos qsequit dne
dicens ducesca op colantes culicem
camelu aut gluacientes **Jeromus** Came
lu ce puto magnitudine pceptaz uidi
aut mmarz et fidem. Culicem decimaroz
meta et aneti et cymim et holereis reli
quas uilue. Hec aut pcepta dei q mag
sunt deuoramus atq negligimus et opacom
religions mpris que lucid hnt. cu
diligentia de mramz **Origenes** Vel op

colantes culicem r expellentes a se
mima delicta q culices noiauit. Came
lu aut gluacientes r committentes maxia
delicta que noiauit camelos. aialia uidely
toruosa et grandia. Scribe aut mar
li sunt qui amplius nichil esomat pas
tu in scripturis q simplex pmo dentat.
Phisai aut p omes qui iustificat se
metipos et diuidit se a rectis dicentes
Noli meq appropinquare qm mudo sum.
ayenta aut et aneti et cymim aboz
condituz p non pncipales aln. Scribe
quis facie nra quide p nra ad iustifi
catom ut iudicaz ma et fides alia p
quasi condiciencia actz nros et suauiores
eos facienda ut abstinentia uisus neu
mū flexio genuū et huiq. Quis aut
no estimant ceci qui no uident qm
nichil pdest tantu ce dispensatorem
in uelut mms ai pncipalia negligit.
Hos ergo pmo pns confundit no pde
leuia phibens abstinere sed pncipalia p
cipiens cauus obstinere **Greg 10 mag**
Vel aliter. Culcos susurrando uolnat
Camelus aut pntes se ad suscipienda
anora inclinat. liquauerat ergo culice
iudei quia p dicio sum latrone dimitte
peccatuz. Camelu no gluacit q
cu qui ad suscipienda nre moralitat
ona sponte descendat cotingit clama
do conati sut. **De uobis id Jeromus**
diuersis. Vbis eod sensu quo supra
arguit phisicos simulatores et mendaciz
q aliud ostendant homibus foris. aliud
dom agant. pnde dicit. **De uobis**
sarbap et phisai apparite qui mudat
quod defus e calicis et pappidis. No
h dicit p malice et pappide coz sup
stias motaret. s q foris homibz of
tendent pntatem quod manifestu e pco
quod addidit dicens. Antus aut pleni
est rapina et i mudria **Crisostomus**
Matth uel hoc dicit quia iudei q
ciens ingressuri erant mtemplā aut
sacristia oblatari. aut p dies septos
scipos et uestimenta sua et utensilia laua
bant et a peccatis nro namo scriptu pur

galbat cu deus nec corporis mundicia lau-
det nec sordes tandem pnet. pone tam.
quia deus odit sordes corporis et vasary
que nec e ut ipso usu sordident qnto ma-
gis sordes conspice horret quid si volumus
somp munda sruamq **holaria** dignut go
eos qui iactantia mutulis studij sequetes
utilitatis pste misteru derelinquant
Caliceo nimg rshu mior e. qui p ob pr-
duerit quid pficiet lotus optius atq
ideo mioris conspice mior e obtinendus
ut ea que corporis sint formiscus abluant
Et is subdit phise reca munda pus quad
mais e caliceo et pappidis ut fiat id qd
deforis e mudiid **Cris sup ayt** Non
aut dicit de sensibili caliceo aut pappi-
de sed intelligibili qui si miqui tetigit ap-
mudus pe ee apud deu. Si aut per-
tauit et cata aqua pelagi et fluminu
se lauit sordidus e et miser an deu
Cris in omil Attende aut q ubi dede
omnis laquebat quoniam dixit her
optuit face et illa no obmittit deca
an etia quidd e Quid aut nocet dar
dare Non tamen h dicit sicut lega-
tione inducens. hic aut ubi depurga-
tombus et in mudiis disputat no
adh addit sed audit q de mitate ad
torem mudiid extior sequit qz quide
extra caliceo et pappidis corpus vocas
qz aut in tus e aiain **Origenes** hic
sermo nos instruit ut se sumemo esse
lusti no appare Qui em sordet ut appa-
reat iustus que aforis se mudat et q
vident aurat cor aut et qstiam negli-
git Qui aut sordet ea que mto sut
i cogitationes mudare qsequet e ut ca
ea que aforis se faciat munda Sed et
ome falsi dogmatis pffores caliceo se
aforis q mudati q spem religionis
qua simulant Ab mtus aut pler ra-
pma et simulatoe du rapuit homies
ad errorem Calix e caa vas ad potu
pappis ad abu Omis ergo smpo pap-
patant spualie uel omis narraco p qua
miterit vasa se potus et abu Qui go
sudent compositu pferre sione mag
quid saluta sensu repletu calix eius

afans mudato est ab mtus aut sor-
dibus vancias repletus Sed et littere
legis et pphetay caliceo spualis potus
et pappidis nraay estay se Sarbe qde
et phisei quide sudent sensu optiare
mudiid de mure discipuli aut xpi sensu
spualem mudare festinant **Ve vobis**
Augen Sicut supius mtus pler ra-
pma et antempnata Similit hic pler
sunt vpoarise et miquitate que tampan
opibus mudiis et in mudiis mudiis.
Vnde dicit **Ve vobis** sarbe et phise v-
pocarte qui similes estis sepulchris deal-
bati **Cris sup ayt** herico quidem
iustay corpora templa dicat quia aia m
corpore usi dnat sicut deus in templo ut
quia ipse deus in corpore hitat iustis
Corpora aut peccatay sepulchra dicat mo-
tiay quia aia motua e in corpe peccat
Nec em viuens putanda e que nihil
vniu aut puale agit in corpore **Jerom**
Sepulchra aut formiscus leugata se caliceo
et ornata marmoribus aut coloribus qz
distictis iustis aut pler se opibus mudiis
Vnde dicit Que parent sors homibus
spcaosa mtus no pler se opibus ma-
tiay et omi partia Sic aut et pise
mgti qui alia docent et alia faciunt qn-
dicia hiti vestis et vboru hilitate de-
miant iustis aut pler se omi pue-
tia et auaricia et libidine et hoc mani-
feste expmit in serens Sic et vas a-
foris quide parcas homibus iustis iustis
aut pler estis vpoarise et miquitate
origen Omis em iusticia similita mo-
tua iusticia e que ppter deu no fit ma-
gis aut neq iusticia e sicut moraus
homo no e homo. et sic illi vni qui p-
pnas supapuit alioy et no se ipi q
similant tanta ergo se ossa in eis et
mudiis quia bona simulant ex mala
affectu Vident aut aforis usi cor
hamibus no eis quos scriptura deos
appellat sed cor eis qui se homines
mouit **Cris xvvi mox** Ante
distictu no iudicem exortacoem ideo
de ignorantia hie non pnt quia du
ante oculos homi omes mod pitatis

ostendunt ipse sibi sunt testimonio quia
huius vivere non agnoscant. **Crisostomus** **sup. 11**
dicit autem ypochrita. Si boni et et mali
ut quod non vis appareat quod vis est. Nam
quod tunc et appareat turpius et et. **Quod**
autem sibi sunt et appareat sibi sunt est
et. Ergo autem est quod apparet autem ap-
paret quod est. **De vobis Jeromus** **sup. 11**
dentissimo **propheta** flagitiosus arguit eos
filios et hominibus dicit ipse sermonem
bonitatis et glorie multo sepulcra edificat
propheta quos maiores corpore interfecerat
Et hoc et dicit. **De vobis phisei et**
phisei qui edificatis sepulcra prophetarum
et ornatis nuntiata iustorum **augustinus**
Non satis rationabiliter communi videtur ad
veritas eos qui edificant sepulcra prophetarum
omni enim ad hoc laudabile aliquid faciebant
quomodo ergo erant digni suscipere. **De**
Crisostomus in omni Non ergo eos mactat
qui sepulcra edificant sed mentem eorum
detrahit tunc quia edificabant qui non pro
honorem qui accipiunt sed sicut pom-
pam sibi statuentes mortuorum illorum
et fundantes ne forte tempore predece
sepulchris destruit tunc habetate tante au-
dacie memoria. **Crisostomus** **sup. 11** vel et
dicebant apud se. Si in factis pali-
pibus non multa vident et tempore
vident. Non ergo melius edificata facta
tam appaunt non solum in hoc tempore
sed etiam in posterum. **De impietate hominum**
quod tibi prodest post mortem ista me-
moriam. **De vobis phisei et ubi non est**
laudaris. **De autem iudeos arguit dominus**
propheta dicit. Nam si ad illos plures
dixisset hoc dicta fuissent tunc non
etiam scripta. **Nunc autem et dicta sunt**
illos et scripta propter istas. Si ergo unum
alia bona facta homo edificata sua addi-
tamentum est et bonis. Si autem sine aliis
bonis operibus passus est glorie scilicet
Non enim gaudent iudei quod opibus
petunt honorant in quibus pauperes
placant. **Semper etiam iudei phisei sunt**
cultores sunt et phisei et temptatores
magis autem et persecutores. **Non enim su-**
metes interfectiones prophetarum suorum

persequantur eos et occidebant postea vero
nascentes filii intelligebant culpas patrum
suorum et ideo si de morte in nascentium prophetarum
dolentes edificabat memorias eorum et ipse
tamen simpliciter persequantur et interfecerunt
suas prophetas interfectores eos propter peccata
sua. **Et ideo subdit. Et dicit. Si fuissetis**
iudicibus propter mortem non essetis propter eorum
in sanguine prophetarum **Jeromus** **sup. 11** hoc autem
et si sermone non dicant opere loantur ex
eo quod amantiose et magnifice edificant
memorias occisorum. **Crisostomus** **sup. 11** Quia
autem ergo cogitabant in corde talia lo-
quebantur et factis. **Nalem autem consuetu-**
dinem omni malorum hominum hic propter op-
portet quia alter alterius culpa cito in-
telligit. Sicut autem difficile homo est
etiam alterius tranquillidus habet cor. In sua vero
turbatur. In causa ergo alterius de facili
possimus omnes iusti iudices esse. Ille autem
vero iustus et sapiens est qui sibi ipse iudex
si potest. Scipit. Itaque testimonio estis
vobis inceptis quia filii estis eorum qui
prophetas occiderunt. **Crisostomus in omni** Quia
autem et mactatis filios et homicidae ei qui
non quicquam mentis patris patet quod nulla
Vnde manifestum est quod propter hoc dicit
et occulte in simulat malicie similes.
Crisostomus **sup. 11** Testimonia enim sunt
de filiis mores patrum. Si enim pro fuerit
bonus et mala habet autem eorum filii inter-
du propter se autem interdu memorem. Sicut
ambo sunt equaliter. **Sic quidem aliqui ut**
de bonis patribus mali exant filii aut
eorum sed tunc. Sic enim hic et sicut tunc
extra regulam nature natus homo aut
per digitos habet aut oculos non habet.
Augustinus **sup. 11** Sed in prophetis dicitur nar-
ratis secundum hoc secundum et corpus. **propheta**
autem sensus est anima sepulcra ipse littere
scripturas et libri. **Qui ergo solum hos-**
taliam attendit corpora prophetarum colit
in litteris posita quasi in quibusdam sepulchris
et dicit phisei. i. phisei quasi animam prophetarum
prudentes accipite. Et vos implete et
Crisostomus in omni Quia dixerunt tunc phisei

et phisei qui filii sunt
prophetarum. **De vobis phisei et**
non solum in hoc tempore
sed etiam in posterum.
De impietate hominum
quod tibi prodest post mortem
ista memoria. **De vobis phisei et**
ubi non est laudaris. **De autem**
iudeos arguit dominus propheta
dicit. Nam si ad illos plures
dixisset hoc dicta fuissent
tunc non etiam scripta. **Nunc**
autem et dicta sunt illos et
scripta propter istas. Si ergo
unum alia bona facta homo
edificata sua additamentum
est et bonis. Si autem sine aliis
bonis operibus passus est glorie
scilicet non enim gaudent iudei
quod opibus petunt honorant
in quibus pauperes placant.
Semper etiam iudei phisei sunt
cultores sunt et phisei et
temptatores magis autem et
persecutores. **Non enim su-**
metes interfectiones prophetarum
suorum

et scribas q filij cent cor qui occiderit
 prophetas. nunc manifestat q in malicia eis
 similes erant et q scias erat h q dicebat
 q non quicquid opibus cor si fuisset
 tempe illo et ideo dicit Et vos implete me
 scribam p m cor. (Non quid h dicit q
 ruggens. sed q predicens quod futurum erat
Oris 9 sup an pphetat em illis futurum
 ee ut sicut pced cor m fecerit pphetas
 Sic et ipi interficerent xpm et aplos r
 etas scd ut puti si contra aliq leges
 aduerfaria dicit illi fac m quod es sci
 rus no ubes ut faciat sed audis ter mel
 liget quod cogitat face Et quide qntad ad
 vitatem excesserit mestrud p m suoz
 Illi em homines occiderit isti deu cruci
 fixerit. Sed qua voluntate sua descendit
 in morte no imputat hic illis sic mot
 peccatu imputat aut illis morte aplos
 r ad q factoz Et ideo dicit implete
 et no sup implete Nam benigni et
 iusti iudicis e suas iniurias stempe
 et alias iniurias vmdicare **Origenes**
 Implent et mestrud patre iniquitate per
 hoc ipm q non credit m xpm causa
 aut maculatur fuit qm semp aut suu
 dederit ca hostias temporales n spule ::
 Quia ergo mestrud patre voluntate
 implebit ideo et spentes et vppima
 genas sunt unde sequit Serpentes
 gemmuna vppis qud fugiet audacia
 ichenne **Jerom** hoc ipm et iohes ba
 pta dixerat Sicut ergo devppis m
 iuit nascunt vppis sic de homicidiis p
 bus vos nati estis homicide **Oris 9 sup an**
 Gemmuna aut vppis dicit qm
 talis e vppis nati ut filij rapti
 vter matris et sic pcedant Sic et iudi
 semp pces comdephant reprehendentes
 cor dicta dicit aut Quid fugietis a
 iudicio gehenne Numquid sepulcra scd
 edificantes Sz p m gradus pietate e
 stitate dilige deinde scd. Sine causa
 q iustos honorat qui iniustis pmt
 non pnt si amici ee illoz quibz deo
 e inimicus An forsitam nome variu

vos liberabit quia uiderit ee mpto di
 puto aut q melius e mi micus aplos q
 amicus falsus Sic et apud deu ddulcor
 e qui sunt dei se dicit et mandata dvi
 fiat apud deu quide qui homines occide
 dypomit anteq occidat homada habet
 voluntas em e que aut remittat pbo
 no aut adempna p malo opera aut testara
 sunt voluntate Non ergo querit deus
 opera ppter se ut sciat quomo iudicet
 sed ppter alias ut ames intelligant qua
 iustus e deus puidet aut deus scdm
 peccandi malis no ut peccare faciat p
 ne peccatore andat et homo pbet ocoz
 p qua andant pntu voluntate sic Sic
 ergo scdus et pntis dedit ocoz andedi
 voluntate suam Unde concludit Ideo
 ecce ego mitto ad uos pphetas et sapientes
 et scribas et op illis occidet et crucifiget
 et uocis flagellabit m synagagis m
 et psequim deauitate in ciuitatem **Hy
 lary** i aplos qui de futuris reuelaco
 pphete sunt de xpi agnosce sapientes
 et de legis diligencia scribe **Jerom** vel
 obsua iuxta apm scribent ad Corinthios
 varia dona ee discipuloz xpi Alias pphas
 qui uentura pdicant alios sapientes
 qui nouerit qn debent pferre simone
 Alias scribas m lege doctissimos Bequibz
 lapidatus e stephs paulo occisus. cruci
 fixus petrus. flagellati macabz aplos
 discipuli et pscuti p deauitate m ciui
 tatem expellentes de iudca ut adgeru
 pplm transingrent **Origenes** vel scribe
 qui mittit axos p p m eom quos
 et spus unificat et tra non occidit sic
 litta legis q sequetes monas supstia
 ones mterit Simplex aut em na
 ratio sufficit ad salutem Scribe aut
 legis scribas noni testamti adhuc per
 detractom flagellant m synagagis suis
 Sed et heretici qui p pnales pnti
 linguas suis xpmos flagellant et p
 scunt deauitate m ciuitate m dno corpa
 aliq aut pnales volentes eos expelle
 q de pna ciuitate legis et pphetas et
 em m aliud eom **Oris 9 sup an**

meis volentes
 intellige hila

Deinde ut ostendat quoniam non in pime h
faciunt ineffabilem ex his timorem mou
tit unde subdit ext. uomat sup uos
omnis sanguis iustus qui effusus e super
terram a sanguine abel iusti usq ad sang
uinem zacharie filij barachie que occi
ditis inter templum et altare **Palms**
i. debita ultio p effuso sanguine iustoru
Jeromus de abel quide iusta e ambigui
ritas quoniam is sit que Cain frater occidit
iustus non solum ex dno mite sma. sed ex
genese testimonio comparat ubi accepta
em adeo narrantur mima Querimus aut
quis sit iste zacharias filius barachie
legimus quia multos zacharias et ne
libera nobis tribuetur erroris facultas
addit e Que occidit inter templum
et altare Alij zacharias filius barachie
dicitur qui in xpi pphes uideamus est
prie q meo nomen consentit Sed u
occurrit sit inter templum et altare scripta
no loquitur maxime in templis eius
vix ruine templi fuerit Alij zach
ariam quem iohes intelligi uolunt **Or
igenes** uenit em ad nos quedam tra
ditio talis quasi sit aliquis locus in
templo ubi uirginibus quide licet ado
rare dm expte antea horu uirile non
p mitteba meo conspse Maria aute
p quid genuit saluatore m grediens
ad orand pccit in illo uirgine loco q
hibentibus aut eis qui nouant cum
filio genuisse zacharias dixit quoniam
digna e uirgine loco cum sit ad
huc uirgo. ergo q manifestissime ad
uersus legem agente occidit cu
inter templum et altare vni gnacois
illius et sit am e vbi xpi quod d
ad pne que occidit **Jeromus** hoc in
quia de scripturis no hnt auctem cade
facilitate contempnit qua pbat ali
ipm uoluit ee zacharias qui occisus
sit avonas rege quide inter templum
et altare. i. in atriis templi Sed obs
uand quille zacharias no sit filius ba
chie sed filius yovade sacerdotis
Sed barachias in lingua ma bndis

dm dicit et sacerdotis yovade iusticia
hebreo nome demitatur In ewo id q
uolunt nazarem p filio barachie filius
yovade scriptu repm **Remigius** Quend
e aut quod usq ad sanguinem zacharie
dixit cu p timore scilicet sanguis postea
fuit effusus Solut aut sic abel pas
tor ouiu fuit et in campo occisus. zach
arias fuit sacerdos et in atriis templi
interfectus. Ideo q dms hos duos q me
morat qm p hos omes sit mites desig
nant laicalis filius et sacerdotalis or
dmis **Crisostomus** abel etia q memo
rauit ostendens qm ex mundicia cent
xpi et discipulos eius occisus zach
arie aut mentio fecit qm duplex pre
sumptio fuit in eius psumptioe occi
sione Non em solid in smi homine fia
e sed et in loco **Origenes** zach
arias etia interpretat memoria dei ad me
q qui memoria dei dispge festinat i
eis quos scandalizat zacharie sang
videt effundit filij barachie p bndic
tionem ergo dei memores sumus dei
Ab impijs etia memoria misit de p
et templum dei alapis corripit et
altare eius p negligentia stromi for
didit p dicitur abel aut luctu m
pstat Qui ergo no recipit q scriptu
Gaude qui lugent sanguinem effundit
abel h e uiratem luctu salutatis
Effundit etia aliqui uiratem scripturam
i sanguinem cap quia omes scriptura
m p dmi uirate intelligat monia e **Crisostomus**
Et ut omes excusationem illis admet
ne dicent qm ad gentes eos misit
ppter hoc scandalizati sumus p dixerat
q ad eos cent mittendi discipuli et io
de uisione cap subdit Amen dico uob
uement h omnia sup gnacois istam
Glosa Non hos tm pntes dicit
sed omes gnacois pcedentem et futu
ram quia omes una ciuitas st et v
corpus dmi **Jeromus** Regula no scrip
tura est dnas gnacois bonoz et
maloz nosse de gnacois bonoz

Deinde ut ostendat quoniam non in pime h
faciunt ineffabilem ex his timorem mou
tit unde subdit ext. uomat sup uos
omnis sanguis iustus qui effusus e super
terram a sanguine abel iusti usq ad sang
uinem zacharie filij barachie que occi
ditis inter templum et altare **Palms**
i. debita ultio p effuso sanguine iustoru
Jeromus de abel quide iusta e ambigui
ritas quoniam is sit que Cain frater occidit
iustus non solum ex dno mite sma. sed ex
genese testimonio comparat ubi accepta
em adeo narrantur mima Querimus aut
quis sit iste zacharias filius barachie
legimus quia multos zacharias et ne
libera nobis tribuetur erroris facultas
addit e Que occidit inter templum
et altare Alij zacharias filius barachie
dicitur qui in xpi pphes uideamus est
prie q meo nomen consentit Sed u
occurrit sit inter templum et altare scripta
no loquitur maxime in templis eius
vix ruine templi fuerit Alij zach
ariam quem iohes intelligi uolunt **Or
igenes** uenit em ad nos quedam tra
ditio talis quasi sit aliquis locus in
templo ubi uirginibus quide licet ado
rare dm expte antea horu uirile non
p mitteba meo conspse Maria aute
p quid genuit saluatore m grediens
ad orand pccit in illo uirgine loco q
hibentibus aut eis qui nouant cum
filio genuisse zacharias dixit quoniam
digna e uirgine loco cum sit ad
huc uirgo. ergo q manifestissime ad
uersus legem agente occidit cu
inter templum et altare vni gnacois
illius et sit am e vbi xpi quod d
ad pne que occidit **Jeromus** hoc in
quia de scripturis no hnt auctem cade
facilitate contempnit qua pbat ali
ipm uoluit ee zacharias qui occisus
sit avonas rege quide inter templum
et altare. i. in atriis templi Sed obs
uand quille zacharias no sit filius ba
chie sed filius yovade sacerdotis
Sed barachias in lingua ma bndis

diat Gnaico iustas bndict Demat
 uo in pnti loco Gendrio vpperat ergo
 et ipi qui simlia p sicut cayn et ioas
 contra aplos gesserit deama gnacone
 ce referit **Crisp m om** vel alid
 alia icheime pena qud eis commato
 fuit turbabat commat et d eis pntia
 mala cu diat Venient her oia sup
 genacois istam **Crisp sup ayt** Sicut ei
 oia bona p in singulis gnacoibz ac
 stitudo mudi ois p merent illis
 nouissimis p donata qui recepit p
 Sic oia mala que in singulis gnacoibz
 ac stitudo amda pati meruerit ois
 mihi sup nouissimos iudeos uenerit
 quia xpm repulerit aut ita Sicut
 ois iusticia pcedenti stoz vno om
 stoz tantu moci no potuit pnti gre
 ditu e hamibus i xpo. Sic am pnta
 impia tantu meriti mali no potuerit
 pnti uent sup iudeos ut corporalia
 patent quia pass p aromans et
 sic postmod ois gnacois corp appi fi
 nem seculi proitent adeo et ludibriu
 flent genacois miuso quid em poig
 pt fci p pliu cu ma et huilitate vo
 niente no sustipo sed tali mo meste
 velita adms gens uel ciuitas no
 statm cu peccauit pmit ad deus
 sed expectat p multas gnacoes qndo
 aut placuit deo pde ciuitate illa aut
 gentem videt am gnacois pcedent
 pced reddo illis qm que ois merent
 her sola passa Sic et gnaco iudeoz
 p pntibus suis uidet pntia vde aut
 no pntis sed ppe condempnati p.
Crisp m om Qui em multos id pec
 cantes uidit et mcorrecta pmanst
 cad rursus uel grauiora faciens ma
 iori e pene obnoxius qtm iustm q
 omdas pntis **Crisp m om** Post
 pdita ad ciuitate qntit dno p mone
 pbat erudire volens auditores qm
 diat qtm iustm her aut duplicaco
 m pntis e et ualde diligen t p xpo
 iustm aut no saxa et edificia ciuitat
 sed hitatores vocat q pntis plangu

affectu **Crisp sup ayt** Puidens tuina
 ciuitatis illius et plagam que aromans
 supuentura erat recordabat quide san
 guinis stoz suoz qui effusus erat abitt
 et postmodu effundendus. Vnde addit
 que omdis pntis et lapidas eos q
 ad te missi sunt. arse ad te ysaias et
 serrasti eu qoremam et lapidasti. Ecce
 ielem tractu plapides exte bnti quom
 sanabis que nullis ad te medicis uenit
 pntis Et non dixit ad iudisti aut
 lapidasti. sed omdis et lapidas. r quas
 her pntis et nalem consuetudine heb
 ut omdas et lapidas stoz. Ecce em
 fecit aplos que fecit aliis pntis.
Crisp m om Dem cu vocasset eam
 et ab hamnabiles eius omdis dicit
 set q se exorandis respondet subdens
 Quoties volui congregare filios tuos
 que admod gallina congregat pullos su
 os sub alis et noluit qd. Neqz pntis
 omdis me atia bonuolencia au
 tisti. sed volui te michi aduige no sel
 et bis pntis magnitudme aut
 amais sub similitudme galline ostendit
Augu de qoi em hac em gemis am
 mantas magnu affectu m filios ht ita
 ut corp m firmitate affecta m firmet
 et ipd et quod difficile mectis aduicibz
 mouemes alio suis filios pntis con
 mliu pungnat. Sic et m madi
 sapia pntis susceptos i firmata qano
 pntis illud apti. Quod m firmu e dei
 fortius e homibus pntis m firmate
 et respit dno ne nos rapiat **Origen**
 filios aut iustm dicit pntis q dntis semp
 ciuiti successores pntis filios dicit
 aut Quoties volui. cu pt manifestu
 semel cu donasse m corp iudeos q
 em xpus pntis fuit m moise et m
 pntis et m angelis et m strantibz
 saluti huac p singulas gnacoes. Si
 quis aut no fuit congregato ab eo
 iudicabit q noluit congregari
Valang Cessent i heretica xpo pntis
 apm ex vgnie dare omdis alit
 legis et pntis pntis dea **Augu**